

Sborník
k 80. výročí vzniku kazatelské stanice
a ke 40. výročí založení sboru
Českobratrské církve evangelické
v Praze – Dejvicích

2005

Slovo nejen k připamatování...

V roce 2005 uplynulo osmdesát let pravidelné práce Českobratrské církve evangelické v Bubenči a v Dejvicích! Ano, sestry a bratři dejvického sboru si, z Boží milosti, již víc než osm desetiletí vzájemně sdílejí duchovní dary. Sluší se tedy, hned na začátku jakéhokoli ohlédnutí do minulosti, poděkovat Bohu za obdarování našeho evangelického houfce, který dokáže v síle a radosti, a věřím i v pravdě, pracovat na vinici Páně, neohlížeje se marnivě za sebe. Za všechno uveďme naše obcenství, do kterého se většina z nás dychtivě zapojuje, a to nejen o nedělích. Cítíme, že se nám stává jistotou, na které dokážeme utvářet svůj život.

Víme však, že mnohdy stojí za to poohlédnout se po cestě, kterou jsme urazili. Jistě i proto, abychom si mnohé připamatovali a uvědomili. Především, co jsme získali od těch, kteří zde tuto práci započali.

Slovo, které jsme si zvolili pro své rozpomínání, není náhodně vybráno. V 7. a 8. verši 3. kapitoly dopisu apoštola Pavla Židům se praví: „**Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře! Ježíš Kristus je tentýž, včera i dnes i na věky.**“

Pročítáme-li zápisy z jednání výboru kazatelské stanice Bubeneč - Dejvice i ostatní dokumenty, uvědomujeme si, že o evangelické práci v Dejvicích nebylo rozhodnuto na vyšších církevních místech, ale uskutečňovala se vůlí evangeliků, kteří se do nově budovaných legionářských Dejvic stěhovali z různých sborů církve.

Již od počátku 20. let minulého století se scházeli při biblických večerech, které zde pořádali členové Kostnické jednoty. Výkladem slova Božího sloužil pražský senior, salvátorský farář Stanislav Čapek. Na čtyřicet sester a bratrů se pravidelně scházelo při biblických hodinách v přílehlých sálkách dejvických restaurací. V samých počátcích v hostinci u Líbalů ve Švecově ulici. Byli vděční, že pan Líbal nenaléhal, aby si kupovali pivo.

Podnět k působení v církvi vzešel ze strany čl. legionářů. Bratři štktpt. Miloslav Kovář a Josef Kříž, v kasárnách na Pohořelci vyzváni vojenským duchovním Radechovským, začali organizovat setkávání dejvických evangeliků podle tolerančního uspořádání sborového života. Duší všeho organizačního konání byl bratr Kovář, jenž byl v roce 1928 zvolen druhým předsedou kazatelské stanice. Po dokončení příprav schválil pražský seniorátní výbor ustavení kazatelské stanice v Bubenči – Dejvicích k 9. říjnu 1925. Prvním předsedou kazatelské stanice byl výborem zvolen církevní rada JUDr. Bedřich Molnár. Od počátku činnosti stanice byl kladen důraz na práci s dětmi. Dětské „Nedělní besídky“ se konaly každou neděli v místních školách. Nejprve ve škole Na růžku, potom v kreslírně školy na Bachmačském náměstí a od roku 1935 ve společenském sále klubu Starodružníků ve Wuchterlově (Kujbyševově) ulici. Od samých počátků se konaly pravidelné vánoční besídky a časté výlety s dětmi. Ve čtyřicátých a padesátých letech se již

pravidelně scházelo na 100 dětí! Při dětské vánoční besídce v roce 1934 se rozdalo 125 balíčků! Ve dvacátých letech se každý týden i nadále konaly biblické hodiny a jednou v měsíci se ve škole konala nedělní shromáždění. Od poloviny 30. let se shromáždění konala každou druhou neděli. Na shromáždění o svátcích docházeli dejvičtí do farního kostela u Salvátora. V roce 1936 se při kazatelské stanici ustavilo Sdružení evangelické mládeže.

Ze zápisů porad výboru stanice vystupuje úsilí a naléhavost co nejsvědomitěji a za každou cenu dbát o rozhozenou setbu na roli Páně. Od počátku činnosti kazatelské stanice zde neúnavně pracoval kruh sester, které svou činnost směřovaly společensky, a především sociálně. Na samém počátku kazatelské stanice byl zřízen sociální fond, fond nedělní besídky a ve čtyřicátém roce fond na stavbu chrámu.

V roce 1936 kázal v Dejvicích synodní senior Josef Souček. Na výročním shromáždění 14. února 1937 byl vznesen návrh na získání vlastního duchovního a výbor kazatelské stanice od té doby vážně jednal se staršovstvem mateřského sboru o uvolnění duchovního pro pravidelnou bohoslužebnou činnost stanice. Dosud si dejvičtí zvali kazatele ze širokého okolí. Jak se dočteme v dalším příspěvku, po jednáních o duchovní sílu, o práci s mládeží dbal salvátorský vikář Bohuslav Slabý.

3. března 1940 sbor navštívil synodní senior dr. Josef Křenek, který úsilí dejvických podpořil, a navíc vyzval bratry a sestry, aby mysleli na vybudování chrámu. Na jeho návštěvu navázala přísná visitace pražského seniora K. P. Lanštjána. Vyžadoval usilovnější systematickou a samostatnou práci, ale na druhé straně nabádal ke spolupráci s mateřským sborem.

Od 25. 2. 1942 byl pro práci v Dejvicích ustanoven salvátorský vikář Vilém J. Foltin. S jeho osobou se v Dejvicích rozvíjí pravidelná celotýdenní sborová činnost.

K 1. 5. 1943 se salvátorským farářem po boku Stanislava Čapka stává farář Miroslav Krejčí. Ten pravidelně působí v kazatelské stanici a ve všech jejích složkách rozvíjí systematickou sborovou činnost. Miroslav Krejčí pracoval metodicky s mládeží, a ze zápisů i ze vzpomínek vyplývá, že právě on vtiskl generacím dejvické mládeže pocit odpovědnosti i dychtivosti po schůzkách. Dbal o řád a pořádek ve sborové práci. Vzpomínám, jak mě patnáctiletého kluka bratr farář vedl k řádným záznamům sbírek při schůzkách dorostů. Při jedné vánoční schůzce mládeže jsem dostal dárek: kožený váček na tabák, jako měšec pro naše drobné. Od konfirmandů bratr farář vyžadoval omluvu za každou nepřítomnost na konfirmačním cvičení. Leckdy to vyvolalo i úsměvné situace, když čtrnáctiletí kluci nebyli s to vysvětlit svou zájmovou činnost (v padesátých letech mnohdy tajnou), pro niž zameškali i nejednu hodinu konfirmační přípravy. Při konfirmačním cvičení nás bratr farář seznamoval i s životem v USA, kde byl před válkou na studijním pobytu. Dnešní sedmdesátníci vzpomínají na poválečné schůzky v dejvickém skautu, k nimž je farář Krejčí vedl.

I rodina faráře Krejčího aktivně působila ve sboru. Nikdy nezapomenu na hodinu v Nedělní škole, když jsme probírali látku o Davidovi a Goliášovi. Naši skupinku tenkrát vedl Pavel Krejčí, syn bratra faráře. Vyvedl nás z modlitebny na ulici, abychom nerušili ostatní skupinky, a tam nás s kytarou učil ono slavné meziválečné hudební zpracování tématu.

Koncem 50. let působili jako vikáři salvátorského sboru sestra Jana Opočenská a bratr Daniel Henych. Sestra Opočenská v dejvické modlitebně pravidelně kázala a pracovala i s dejvickou mládeží. Spolu s ní se účastnil schůzek mládeže i její manžel bratr Milan Opočenský, tehdy asistent bohoslovecké evangelické fakulty. I on stával na dejvické kazatelně.

Po nich nastoupil do Dejvic salvátorský vikář Jan Čapek. Čtenář se o něm ve sborníku ještě dočte. Podstatné je, že za jeho duchovenské péče, salvátorským farářem byl prof. dr. Josef Smolík, se

v roce 1965 dejvická kazatelská stanice stala rovnoprávným a plnohodnotným sborem naší církve. I toto si v tomto roce připomínáme.

Bylo to období konce 60. let, kdy i působením mladých sester a bratří našeho sboru nacházeli cestu do Církve jejich vrstevníci, kteří se v dětství se zvěstí o Ježíši Kristu nesetkali.

Bratr Jan Čapek však koncem šedesátých let odešel do dalších sborů, dál rozdávát své duchovní charisma.

Dejvičtí farníci ale nyní již měli možnost samostatně rozhodovat o svém budoucím duchovním!

Byla to Boží milost, že do dejvického sboru přišel bratr farář Daniel Henych. Jemu i jeho rodině je dejvický sbor zavázán za dvacetiletou tichou, skromnou a pracovně i duchovně bohatou službu. Především díky úsilí rodiny Henychových se dnes můžeme shromažďovat v příjemných prostorách v ulici dr. Zikmunda Wintra.

Lze povědět, že již od padesátých let až do dnešních dnů sbor pěstuje hudbu. Jistě především díky bratrům a sestrám obdarovaným těmito hřivnami, ale je významné, že sbor jejich uměleckou nabídku vděčně přijímá, a tak i při nich stojí. Uvnitř sboru vznikají i hudební umělecká díla! I to je veliká milost Boží, že své bohoslužby můžeme obohacovat o zvěstování hudbou. Je radost naslouchat dejvickému sborovému zpěvu.

Milé sestry a bratři, milí přátelé! Ve vyjadřování díky dejvickým duchovním bych mohl pokračovat. Dočtete se ale o nich ze vzpomínek bratra kurátora. O práci sboru naší doby se dočtete již i v jiných materiálech. Významné bylo, že s novou dobou sbor začal, péčí manželů Lydie a Hanuše Härtelových, pravidelně vydávat sborový časopis Souterrain. Podařilo se nám ho z velké části zpracovat do elektronické podoby a budete-li mít zájem, můžeme vám ho zprostředkovat. Dozvíte se tam o činnosti sboru v 90. letech, o přestavbě suterénních prostor ve Wintrově ulici na sborové místnosti, o působení pěveckého sboru a mnoho jiného.

Předválečné materiály jsem pro svůj příspěvek čerpal ze zápisů jednání výboru kazatelské stanice ve dvacátých a třicátých letech. Tyto knihy zápisů jednání staršovstva jsou i dnes pečlivě vedeny a věřím, že budou dobrým podkladem pro hodnocení naší práce třeba při stoletém výročí sboru. Uteče to jako voda.

Zamýšlíme-li se nad vývojem dejvického sboru, vidíme, že i přes krátkost svého působení získal významné místo v církvi. Dejvický konfirmand a dnes již věru dlouholetý starší sboru bratr doc. MUDr. Zdeněk Susa byl v 90. letech na jedno funkční období zvolen synodním kurátorem ČCE, nejvyšším laickým představitelem církve. Dlouholetý dejvický kurátor bratr ing. Pavel Prosek je dnes členem synodní rady. Dnešním členem synodní rady je i náš nedávný farář bratr Miloš Rejchrt. Náměstkem synodního seniora v synodní radě byl v 90. letech bratr farář Jan Čapek. Členem synodní rady byl v době války a po válce bratr Amos Pokorný, jenž byl v letech 1942 - 1949 předsedou výboru kazatelské stanice.

Vděčně a s úctou vzpomínáme na zástup svědků našeho sboru, kteří v běhu víry neodpadli a svou vytrvalostí ve víře nám předávali smysl a jistotu pohledu upřeného na Ježíše, byť jim před očima vystupoval především jeho kříž. Oni ale pevní ve víře, že i je Bůh přijme mezi své dcery a syny, vytrvali a běh své víry dokonali. Nechť i oni nám jsou posilou naší víry.

Dík musíme vzdávat především svým rodičům, kteří nás přiváděli do dejvické modlitebny, a všem, kteří na své pouti životem dbali, aby i v Dejvicích zakořenila česká reformace, jež i přes půltisícileté působení je i dnes živá a křesťanovi tolik potřebná.

Dík tak všem, „kteří nás vedli a kázali slovo Boží.“

A rád bych, abychom svůj vděk vyjádřili především oslavou Boha Otce, který se v Ježíši Kristu i Duchu Svatém ve své neskonale milosti i k nám sklání, a my se tak zde můžeme scházet a v Jeho slovu nacházet smysl i jistotu vlastního života.

Marek E. Světlík

Vzpomínky na rozdělení sboru

I přicházeli mi na paměť dnové předešlí.

Základem našeho rozpomínání na příběhy salvátorského a dejvického sboru budou verše 4, 6-7 a 12-13 ze žalmu 77.

Tyto verše znějí v Kralickém překladu takto:

„⁴Na Boha vzpomínal jsem a kormoutil se,
přemýšlel jsem, a úzkostmi svírán byl duch můj.
⁶I přicházeli mi na paměť dnové předešlí, a léta dávná.
⁷Rozpomínal jsem se v noci na zpěvy své,
v srdci svém přemýšlel jsem, a zpytoval to duch můj.
¹²Rozpomínati se budu na skutky Hospodinovy, a připomínati sobě divné činy tvé, od starodávna,
¹³A přemýšlovati o všelikém díle tvém, a o skutcích tvých mluviti.“

Žalmista nám dává nahlédnout do svého srdce, které je přeplněno vzpomínkami, jež zahánějí smutek a skleslost. Dokládá to řada sloves, která jako gejzír tryskají z jeho srdce ve snaze vyjádřit, co se v něm děje: vzpomínal jsem, přicházeli mi na mysl dnové předešlí a léta dávná, rozpomínal jsem se v noci na zpěvy své, přemýšlel jsem a zpytoval to duch můj. V ekumenickém překladu nalezneme obměnu těchto sloves a jiné časové řazení. Zatím co Kraličtí užívají času minulého, ekumenický překlad má čas přítomný.

Nejčastějším hebrejským výrazem, který tu je užit pro vyjádření toho, co se děje v srdci žalmistově, je výraz zachar, který překládáme vzpomínat, rozpomínat se. Kořen zachar v sobě obsahuje termín památka, anamnese. Nový zákon přejal tento výraz v souvislosti s večeří Páně, ve které si připomínáme památku Ježíšovy oběti za nás, plníce tak Kristův příkaz: „To čiňte na mou památku“, kterým doprovodil jedení chleba a pití z kalicha! (Mk 10,24n) Odtud, od stolu Páně teprve nabývá všechno naše rozpomínání svůj smysl, odtud teprve v přítomnosti Vzkříšeného padá na naše vzpomínání pravé světlo, takže v utrpení a kříži Ježíšově rozpoznáváme projev Boží věrnosti, milosrdenství a lásky k nám. Takové rozpomínání ve světle Vzkříšeného utvrzuje naši víru a stává se nám zdrojem naděje. Takto se rozpomínali a rozpomínají dodnes Židé na vysvobození z Egypta, jak to připomínají závěrečné verše 77 žalmu:

„Vidělit' jsou tě vody Bože, viděly tě vody a zastrašily se, pohnuly se také i hlubiny...skrze moře byla cesta tvá, a stezky tvé skrze vody veliké, avšak šlépějí tvých nebylo znáti. Vedl jsi jako stádo lid svůj skrze Mojžíše a Arona.“ (Ž 77, 17.20-21)

Křesťané se na pozadí vyjití z Egypta rozpomínají na spasení v Kristu. Odtud, jak jsme už pověděli, padá světlo na příběh putování Božího lidu dějinami, i na příběh dejvického sboru, i na naše osobní příběhy.

Chceme se ve vzpomínce zamyslet nad příběhem dejvického sboru, na začátky tohoto příběhu, který ve vši své lidskosti a chatrnosti patří do dějů Hospodinových na této zemi. Příběh má jistě starší začátky nežli je doba vzniku sboru v Dejvicích! My se však omezíme na tuto dobu. Byla to doba první poloviny šedesátých let, doba, kdy se objevily nové naděje, avšak i doba, do níž padaly temné stíny let padesátých. Na salvátorský sbor, k němuž Dejvice patřily jako kazatelská stanice, dopadal temný tlak doby totality. Faráři Stanislav Čapek a Miroslav Krejčí byli zbaveni souhlasu. To byl tvrdý zásah do života církve, zásah do královských práv Kristových, do svobody Kristova lidu. Odnětí souhlasu zdaleka nebylo jen aktem správním, tím méně právním. Šlo tu o mnohem hlubší otázku, o otázku svobody církve, o atheistickou troufalost, která chtěla umlčet slovo Boží a tak na sebe přivolávala Boží soud, který na ni dopadl.

V této složité době se na mne obrátil bratr kurátor Vladimír Voral, zda bych přijal povolání do sboru u Salvátora. Měl jsem svůj pardubický sbor rád, nebylo žádného důvodu, proč bych měl odejít. Odmítl jsem povolání do Liberce. Avšak salvátorské povolání umožňovalo přechod do Prahy, kam jsem jako docent Komenského evangelické fakulty každý týden dojížděl. V zájmu práce na fakultě se mi přijetí povolání do Prahy jeví jako rozhodnutí odpovědné. Byly tu však závažné otázky. Rozloučit se s pardubickým sborem nebylo snadné. Vedle toho však velice naléhavě na mne doléhala otázka, jak se vyrovnat s tím, že přijmu místo, z kterého byl dosavadní farář odnětím souhlasu odvolán. Jak se vůbec vyrovnat s otázkou odnímání souhlasů? Tato otázka právě v této době nabývala zvláštní naléhavosti, když byl odňat souhlas pro šumperský sbor členu synodní rady Miloši Šourkovi. Ve společenství bratří jsme se ptali, zda se nedostáváme na mez, za kterou už není možno jít. Nedostali jsme se do situace, kdy by církve měla pozvednout svůj hlas? Vzpomínám, že jsme o těchto věcech mluvili s J. L. Hromádkou, který položil otázku, zda by na protest neměl resignovat na svůj děkanský úřad. Zásadní otázka však zůstala nezodpovězena, neměli jsme dost teologické výzbroje ani odhodlání víry, abychom tuto otázku uchopili vyznavačsky. Synodní rada a senioři více méně jednali se státní správou, aby k odnětí souhlasu nedošlo, nestali se přímým nástrojem státu, takže by odvolání provedli sami.

V takovém případě po třiceti dnech, když církve na výzvu státu nezasáhla, bylo místo státem prohlášeno za neobsazené. Církve se této situaci podrobila, nicméně zůstával živým pocit viny i solidarity s faráři, jimž byl odňat souhlas. Nicméně pocit viny i po letech je výzvou k pokání, ke kajícím u vědomí, že jsme něco zůstali dlužní, že jsme něco učinit měli.

Nepamatuji se, že by se o odmítání souhlasů v církvi vedl závažný teologický rozhovor, i když každé odnětí v celé církvi vyvolávalo značný rozruch. Teprve začátkem let sedmdesátých, po ztroskotání „československého jara“ se skupina z Nové orientace, jejíž členové byli zasaženi odnětím souhlasu, sešla, aby na faře v Libni posoudila, jak se odjímání souhlasu postavit. Ozval se hlas, který navrhoval zkusit krok civilní neposlušnosti a kázat i po odnětí souhlasu. V diskusi se však ukázalo, že staršovstva, jejichž podpora by v takovém případě byla nutná, nejsou ve své většině k tomuto kroku odhodlána.

Zmiňuji se o otázce odnímání souhlasu poněkud obšírněji, abych vylíčil, jak složité pro mne bylo přijmout povolání na místo, z kterého byl farář odvolán. Bylo to zřejmě nesnadné i pro salvátorské staršovstvo, zejména pro jeho dejvické členy, neboť Dejvice byly jádrem působení faráře Krejčího. Pohybovali jsme se na teologicky nezajištěné půdě. Nepotvrdím přijetím povolání postup státu, jimž zasahoval do vnitřních záležitostí církve? Jak se budu cítit na takovém sboru?

Mé rozhodnutí přijmout povolání salvátorského staršovstva, ve kterém tehdy zasedali i členové dejvické kazatelské stanice, se opíralo předně o skutečnost, že tito starší, z nichž zejména dejvičtí členové, si velice vážili práce bratra faráře Krejčího, který prakticky dejvickou stanicí vybudoval, se na mne svým povoláním obrátili, že v přijetí povolání neviděli nic, co by je zneklidňovalo. Také bratr farář Krejčí mě ujistil, že sám mé jméno staršovstvu navrhl. Za těchto podmínek jsem vstoupil do příběhu obou dnešních sborů, salvátorského i dejvického.

Když se dívám na celou situaci s odstupem téměř půlstoletí, přichází mi na mysl vděčnost za to, co jsme směli společně v obou sborech prožít. V proměnách časů a v složitých situacích Hospodin nám zůstával věrný. Zároveň však, když na to vše vzpomínám, mi přichází na mysl kající otázka, zda jsme byli jako kazatel i jako presbyteri dost pevní ve víře, zda jsme se státní správou nedali zatlačit do pozic, kdy se nám vláda a svrchovanost Kristova ztrácela a poslední rozhodování jako by bylo v rukou mocných tohoto světa. Jistě se nám v těchto temných dobách svrchovanost Kristova, jasná zář jeho vzkříšení, ztrácela v temnotě doby.

Byla však tu znamení ukazující, že Kristus je živ. Takovým znamením bylo každé shromáždění vyznávající Kristovo kralování, každé slavení večeře Páně, kdy Hospodin „strojil stůl před obličejem našim naproti našim nepřátelům“ (Ž 23,5) při slavení večeře Páně, ale i schůze staršovstva, mezi jehož členy vládla hluboká důvěra. Jedním z kroků, který salvátorské staršovstvo učinilo, bylo odmítnutí nového rodinného zákona, který umožňoval odejmout děti rodičům, kteří nezaručovali jejich ideologickou výchovu. Kristus konal i v těchto zlých dobách, často tiše a skrytě svým Duchem své dílo a pomáhal sboru i kazatelské stanici projít léty tlaku a nejistoty.

Jedním z radostných znamení jeho skryté vlády bylo a je pro mne ustavení samostatného farního sboru v Dejvicích. Zrakem víry vidím za touto událostí víc než jen formální ustavení a organizaci jedné náboženské obce. Připomeňme si, že jsme v době, kdy po maďarských událostech vzrůstá ostražitost vůči církvím, v době „kulturní revoluce“, kdy už neplatí marxistické dogma, že církve samy sebou vymřou, nýbrž kdy tento konec církví je uspišován celou řadou administrativních opatření. Základní program komunistické strany je program likvidovat sbory. Na druhé straně se blíží rok 1968 přinášející určité uvolnění. „Bůh není zcela mrtev.“ Do tohoto otvírajícího se prostoru naděje spadá vznik dejvického sboru. Karafiát by napsal, že Pán Bůh sám všechno tak přichystal, aby mohlo ke vzniku samostatného sboru dojít. V období před tím ani potom by nebylo možné, aby v komunismu vznikl nový sbor.

Jak k tomu došlo? Když jsem přišel do Prahy jako farář salvátorského sboru, spravovalo salvátorské staršovstvo oblast Starého města a Dejvic. Sbor měl na 6000 členů. V Dejvicích však na základě působení bratra faráře Krejčího, druhého faráře sboru vedle Stanislava Čapka, existovala živá kazatelská stanice, ve které v době mého příchodu pracoval vikář Jan Čapek. Počátkem šedesátých let začala dozrávat situace k tomu, aby se salvátorský sbor rozdělil. Staršovstvo však v této věci bylo rozděleno. Existovalo značné napětí, usnesení sborového zastupitelstva o rozdělení sboru bylo z formálních důvodů napadáno.

Nedovedu si dnes už živě představit všechny argumenty svářících se stran, argumenty pro a proti. Dejvická kazatelská stanice měla rozvinutý a čilý sborový život. Bylo nasnadě, že se chtěla osamostatnit. Na druhé straně byli bratři a sestry spjatí s tradicí salvátorského sboru, s jeho významným postavením v církvi (synody se zahajovaly u Salvátora), kterým se zdálo, že oddělení Dejvic jaksí oslabí prestiž Salvátora. Ku podivu, vzpomínám-li si dobře, byl sám farář Krejčí, který kazatelkou stanici vybudoval, který se po nuceném odchodu Stanislava Čapka plně ujal vedení celého sboru, proti rozdělení. Tehdejší předseda kazatelské stanice bratr JUDr. Jindřich Kynčl se zasazoval o osamostatnění Dejvic. To vše ukazuje, že situace nebyla jednoduchá, zvláště když ještě uvážíme otázku finanční. Rozdělení sboru znamenalo značné oslabení jeho salvátorské části ztrátou dejvických salárníků.

Po zvážení celkové situace jsme se s bratrem kurátorem Voraalem rozhodli pro rozdělení sboru. Vedly nás k tomu tyto úvahy: Nebylo by správné v úvahách o rozdělení sboru vycházet z otázky finanční, i když to je otázka vážná a bude třeba ji řešit. Avšak východiskem musí být duchovní prospěch salvátorského sboru i jeho kazatelské stanice v Dejvicích. Když jsme srovnávali život obou částí sboru a ptali se, proč je dejvická část živější, proč se jí daří prohlubovat sborovost,

vytvářet pro své členy duchovní domov, což se salvátorské části tak nedaří, takže i sborová sestra Natálie Boháčová se cítila doma v Dejvicích, nikoli u Salvátora, ukázalo se, že dejvická část má výbor kazatelské stanice, který pečuje o její duchovní život a jednotlivé složky práce, zatím co salvátorská část takový výbor nemá a vlastně nemá platformu, na které by se těmto otázkám mohla věnovat. Staršovstvo totiž bylo pro obě části společné a projednávalo společné otázky, což byly po výtce otázky hospodářské a finanční, na specifické otázky, jež by se týkaly vnitřního života obou částí, nedocházelo. Výbor kazatelské stanice v Dejvicích si je projednával samostatně. Salvátor pro taková jednání neměl platformu.

To byl základní důvod, proč se mi jevilo rozdělení sboru jako žádoucí, jako prospěšné zejména pro salvátorskou část, která se bude moci po rozdělení soustředit na svůj vnitřní sborový život.

Nicméně bylo třeba řešit i otázku finanční. Náklady na provoz salvátorské katedrály převyšovaly finanční možnosti členů salvátorské části. Rozhodli jsme se proto s bratrem kurátorem Voralem obrátit se o pomoc na synodní radu s tím, že Salvátor při různých příležitostech reprezentuje celou církev. Synodní kurátor bratr Pavel Šimek porozuměl celkové situaci sboru a přislíbil pomoc, které se později salvátorský sbor mohl zříci.

Tak byly vytvořeny předpoklady pro rozdělení sboru, jež sborové shromáždění schválilo.

Bylo nyní třeba přistoupit k tomu, aby státní správa dala souhlas k ustavení sboru a k volbě prvního faráře Jana Čapka. Jak jsem již zmínil, státní správa tento souhlas dala. Neznám důvody tohoto jejího počínání, které rozhodně odporovalo zásadním ideologickým směrnicím její politiky.

Ať už rozhodnutí státní správy bylo motivováno jakkoli, v podstatě šlo v záležitostech finančních jen o zvýšení platu bratra vikáře Čapka na plat farářský, smíme za tímto rozhodnutím zrakem víry, jak již jsem pověděl, vidět znamení Boží věrnosti a Božího milosrdenství, které trvá od generace ku generaci, od věků na věky. Je to dlouhá cesta staletími, která vede bez přerušení od Abrahama přes událost Kristova kříže a vzkříšení staletími až k nám, do Dejvic, do našich srdcí, která nacházejí v příběhu evangelia radost a smysl života. Ukazuje se nám také, že když vstoupíme do kristovského příběhu zevnitřku, v salvátorském nebo dejvickém sboru, jako ti, kdo na něm měli a mají ve víře podíl, že se před očima začínou objevovat příběhy Božího milosrdenství, ty „ze dnů předešlých a časů dávných“, i ten největší Boží příběh, největší Boží skutek v dějinách, příchod Pána Ježíše Krista, ale začínou se nám vybavovat i malé příběhy našich životů, toho, co nám bylo dáno poznat a prožít ve společenství nedělní školy, mládeže, nedělních shromáždění, kde jsme poznávali příběhy Písma, příběhy Boží věrnosti a Božího milosrdenství i Božích soudů. Nejen to. Při vzpomínání je dobré si připomenout, jak jsme nejednou byli malověrní, když se lodička naší církve zmítala ve vlnách démonických mocností a kdy se zdálo, že ony mají všecko ve svých rukou. Tehdy jsme si ani zdaleka nedokázali představit, že tomu tak není, že Hospodin lodičku své církve nevydal na pospas démonickým silám režimu, že má moc přikázat i silám zla a provést svou církev do nové svobody a nových příležitostí. Kdo z nás si tehdy dokázal představit, co bylo dejvickému sboru na jeho cestě až do této modlitebny dáno z Boží milosti, celý ten příběh obětavosti a práce, služby a lásky!

Dříve než ukončím naše vzpomínání, z něhož nám září moc Vzkříšeného i nad rozbouřeným mořem našeho světa, nemohu pominout postavu bratra faráře Krejčího. Byl jsem jeho konfirmandem v Rokycanech. Za války mě zval k Salvátoru, abych tu sloužil jako prozatímní diakon. Maminka však měla obavy, že bych neměl v Praze co jíst a tak mě nepustila. Ekumenické zájmy nás oba spojovaly. Podařilo se, když jsem odcházel ze salvátorského sboru, že jsme prosadili, že se bratr Krejčí mohl jako farář do sboru vrátit. Mohl jsem ještě na fakultě vyřídit potřebné kroky, aby mu byl přiznán doktorský titul, jehož udělení bylo zmařeno německou okupací. Dříve však, nežli se celé řízení dovedlo do konce, bratr farář zemřel. Bratr farář Krejčí mě také požádal, abych vykonal jeho pohřeb. Dejvický sbor i já mu vděčíme za mnoho.

Začal jsem žalmem 77. Své vzpomínání mohu zakončit 14. až 16. veršem tohoto žalmu:

„¹⁴Bože, svatá jest cesta tvá,
Kdo jest silný, veliký jako Bůh?
¹⁵Ty jsi ten Bůh silný, jenž činíš divné věci,
Uvedl jsi v známost mezi národy sílu svou.
¹⁶Vysvobodil jsi ramenem lid svůj,
Syny Jákobovy a Josefovy. Sélah.“

Josef Smolík

Posledních pět duchovních očima kurátora

Za dvě desetiletí kurátorské služby v dejvickém sboru mně bylo dáno spolupracovat s výraznými duchovními.

Prvým byl bratr farář *Daniel Henych*. Laskavý a pokorný pastýř, který mnohé získal nejen svým lidským přístupem, ale též velmi soustředěnou, značně pečlivou a biblicky fundovanou kazatelskou činností. Bratr Henych vyoral v dejvickém sboru nepochybně hlubokou duchovní brázdu. Aktivity, které se dříve ve sboru nekonaly, se za jeho působení zahájily a posléze dále rozvíjely. Jeho hudební citění (velmi dobrý klavírista) se projevilo v tom, že přál svižnému zpěvu ve shromáždění – ostatně dejvický sbor byl vždy tím

pověstný – ale i v přejném působení smíšeného pěveckého sboru, v němž se, spolu se svou manželkou, vždy aktivně uplatňoval. Jeho paní, ba i celá rodina, byla a stále zůstává pro bratra faráře Henycha velkou oporou v jeho duchovenské službě. V této době se do duchovenské práce zapojovala sestra vikářka *Milena Tůmová* (manželka dlouholetého a obětavého presbytera Jana Tůmy), a to zejména starostí o Nedělní školu a též dle potřeby i v kazatelské činnosti. Není možno nezmínit, že to byl právě bratr farář Henych a jeho manželka sestra Ing. arch. L. Henychová, kteří jako první přišli s myšlenkou vybudovat modlitebnu v ul. Z. Wintra č.15, tedy tam, kde se nyní dejvický sbor shromažďuje.

Druhým byl tehdy vikář, nyní salvátorský farář a člen Synodní rady ČCE, bratr farář *Miloš Rejchrt*. Taktéž výrazná osobnost. Přišel do sboru v roce 1990, po sametové revoluci. Navázal na činnost svého předchůdce, kterou dále rozvíjel. Jeho práce ve sboru byla nepochybně ovlivněná novou, porevoluční situací, v níž se církev i jednotlivé sbory v čerstvé svobodě ocitly. Pán Bůh bratra Rejchrtu obdaroval mnohými dary. Teologicky vzdělaný, horlivý kazatel, vynikající hudebník a skladatel, jehož rytmické písničky zpívají s velkou radostí a nadšením všechny generace v církvi. Bratr Rejchrt tím, že byl i mimocírkevně angažovanou osobností, vnesl do sborové práce značný důraz na ekumenický rozměr. Jeho přátelství a spolupráce s bratry katolíky V. Malým, J. Sokolem, P. Kolářem a i jinými byly pro dejvický sbor nemalým přínosem. V době jeho působení sbor uskutečnil několik velmi zdařilých sborových zájezdů do Švýcarska, na které mnozí dosud rádi vzpomínají.

Třetím duchovním, druhdy jáhnem, nyní farářem byl *Miloslav Nekvasil*. Zajímavá osobnost zejména tím, že po ukončení aktivní úspěšné činnosti vpravdě špičkového operního režiséra a uznávané osobnosti v kulturním světě se rozhodl v tomto poměrně pozdním věku se pustit do obtížného teologického studia, které úspěšně dokončil. Přichází do sboru začátkem roku 1994, aby spolu s bratrem Rejchrtem se podílel na sborové práci. Svým všestranným vzděláním a angažovaným úsilím a elánem se pouští do trpělivé a tiché práce. Nelze nezmínit, že po odchodu bratra Rejchrtu byl bratr Nekvasil, spolu se sborovou sestrou Mirjam Růžkovou, velkou oporou kurátora. Cílevědomost, spojená s houževnatostí bratra Nekvasila, přinesla svoje ovoce. Nemalé jeho organizační schopnosti se projevily též při organizování několika velmi hodnotných a

pěkných hudebních nešporů vysoké umělecké hodnoty. On sám se často uplatnil nejen jako výborný vypravěč a moderátor, ale i jako zdatný sólový zpěvák.

Čtvrtým a pátým duchovním jsou manželé *Petr a Abigail Hudcovi*. Ti přišli do sboru v roce 1998 a pracují v něm dodnes. Oba jsou výraznými duchovními. Bratr farář Hudec zejména svou pastýřskou moudrostí, kazatelskou upřímností a biblickou svědomitostí. Sestra farářka Hudcová zase značným organizačním obdarováním, stálým elánem a umem pracovat s dětmi a mládeží. Jejich příchod přináší nové důrazy ve sborové práci. Důležitý důraz a soustředěnost na práci s mládeží se projevuje i při příležitostných jejích vystoupeních při bohoslužbách. Angažovanost celé rodiny Hudcových ve středisku Diakonie ČCE ve Stodůlkách je značná. Nově založený flétnový mládežnický soubor se často ve sboru uplatňuje. Významná je i jejich prázdninová aktivita při organizování setkání mládeže na vodě, kde se vytváří pěkné společenství. Nadto se oba ještě stačí velmi intenzivně uplatňovat v mnoha seniorátních i celocírkevních aktivitách.

Je toho jistě mnohem víc, než dovoluje můj um a rozsah těchto vzpomínek vyjádřit, zač by celý náš dejvický sbor mohl být zmíněným duchovním vděčný. A tak vzpomínající kurátor děkuje Pánu Bohu za to, že mohl být nablízku všem těmto milým duchovním.

Pavel Prosek

Něco ze vzpomínek na bratry kurátory

Prvým kurátorem dejvického sboru byl od října 1965 bratr *JUDr. Jindřich Kynčl*. Byl věrným evangelickým křesťanem, který měl sbor rád a velmi mu na něm záleželo. Naprosto pravidelně se účastnil bohoslužeb a biblických hodin, při kterých doprovázel písně na harmonium. Byl to muž vyhraněný, pevný, důsledný a dbalý řádu. Jako předseda staršovstva byl k jeho členům a vůbec sestřím a bratřím pozorný, otevřený a tolerantní. V projevech víry byl velmi střízlivý a cudný. Svůj vztah k Pánu Bohu měl ukryt uvnitř, ale věrnost Kristovu evangeliu byl připraven vyjadřovat naprosto veřejně.

Druhým kurátorem byl bratr *RNDr. Zdeněk Stejskal*. Zvolen byl v říjnu 1971. Ve vzpomínkách nám zůstává jeho vždy usměvavý a přívětivý pohled, s nímž každého ve sboru vítal a oslovoval. Nezapomenutelný byl též jeho humor, jímž často napomáhal překonávat všelijaká nedorozumění a vytvářet atmosféru důvěry. Nelze nepřipomenout i jeho umění krátce a výstižně vyprávět a zaujmout tak posluchače bez rozdílu věku. Vzpomínáme na jeho svěží promluvy při dětských vánočních slavnostech i na dopisy, v nichž dejvické bratry a sestry povzbuzoval ve víře v živého a zmrtvýchvstalého Krista.

Děkujeme Pánu za plodný život a věrnost Pravdě evangelia obou bratří.

Ze sborového časopisu Souterrain

Pilná popelka

Podle „Slovníku spisovné češtiny“ slovo popelka s malým počátečním „p“ označuje opomíjenou dívku nebo ženu. Také křesťanská služba bývá dosti často mezi ostatními složkami sborového života přehlížena. Ale co na tom? Podle Ježíše není nutné dobro, které člověk koná, záměrně zviditelňovat a zdůrazňovat (Mt. 6, 3). Hlavně, abychom se nevymlouvali, že nemáme k službě obdarování. Vždyť služba jeden z nejpodstatnějších rysů křesťanského života a týká se každého z nás. Činorodý tým Křesťanské služby existoval v našem sboru již v dobách, kdy Dejvice byly ještě salvátorskou kazatelskou stanicí. Zvláště se pak

uplatnil po vzniku samostatného sboru. Vystřídalo se v něm množství sester (muži spíše výjimkou). Právě proto není dost dobře možné uvádět jednotlivé osoby a jejich specifické hříbny. Jmenovitě se zmiňme jenom o dvou: Jako v pořadí třetí předsedkyně léta vedla tento odbor Anna Růžičková. Vtiskla poradám zvláštní ušlechtilý punc. Dbala na to, aby se při nich „nepralo cizí špinavé prádlo“, s jemným diplomatickým taktem usměrňovala jednání a přidělovala jednotlivým sestřím úkoly. V téže době působila ve sboru velmi blahodárně, také ovdovělá, sestra Olga Dubská. Ostýchavá, zdánlivě neprůbojná droboučká žena neměla od sboru žádné zvláštní pověření (funkce sborové sestry vznikla až později) ani nebyla placena, přesto se téměř každodenně vydávala do „terénu“. A co krásných osobních dopisů napsala!

Povězme si však něco o dejvické Křesťanské službě jako celku! Původně se scházela jednou měsíčně v úterý navečer asi ke dvouhodinové pracovní poradě. Rokovalo se hlavně o členech sboru v tíživé situaci a projednávalo se, co se musí v nejbližší době udělat. Křesťanská služba v té době poskytovala - za podpory staršovstva - peněžitou podporu jednotlivcům i rodinám v tísní, sháněla podnájem studentům, zajišťovala doprovod k lékaři, nákup léků. Později nebylo už vysloveně „sociálních“ případů tolik a pozvolna se ustoupilo od některých poněkud přežitých aktivit (např. společné pletení a háčkování pro bazary v dobách Protektorátu a po válce). To hlavní však zůstalo: udržování osobního kontaktu s členy sboru, zejména zestárlými, nemocnými a jinak potřebnými i s odcizenými. Nově bylo zavedeno osobní doručování gratulací jubilantům, které ovšem nemůže být pokládáno za to podstatné. Návštěvy se konaly především v domácnostech, poněvadž však na území sboru bylo několik Domovů důchodců, v nichž byli evangelíci i z jiných pražských sborů, nezapomínalo se ani na ně. I v době ateistického komunismu se tam konaly na některém pokoji biblické hodiny nebo sváteční vysluhování Večeře Páně a po listopadu 1989 i pravidelná shromáždění, a to vždy za účasti zástupkyň Křesťanské služby. Do plánu návštěv byly pojaty také slepecké ústavy ve smíchovské Palatě a v Brandýse nad Labem a samozřejmě pražské nemocnice, pokud jsme byli upozorněni, že tam je člen naší církve. Často byly navázány pravidelné styky i s členy jiných církví. V některých případech spolupracovala Křesťanská služba s bývalým odborem sociálních věcí na ONV v Praze 6. Několik desetiletí působila v dejvické Křesťanské službě pracovnice penzijního úřadu, která poskytovala velmi cenné rady ze svého oboru. Sháněly se i cestičky, jak umístit nemohoucí do některého církevního domova, kde působily některé naše diakonky. (V současné době, kdy byla tato zařízení vrácena církvi, je samozřejmě možné jednat s nimi zcela regulérně.) Mnoho organizačních starostí braly na sebe od r. 1965 obětavé sborové sestry.

Pravidelnou službou sester byla příprava vánoční nadílky pro děti. Byla tu však jedna zvláštnost. K dětské vánoční slavnosti byli zváni a auty dobrovolníků svázeni všichni „senioři“ ze sboru a připravilo se společné posezení všech generací kolem stolů. Sáčky dostali dodatečně i klienti z Domova důchodců, pokud se nemohli dětského odpoledne zúčastnit. (Dnes, kdy jsou na tom důchodci značně lépe, paradoxně sami obdarovávají děti, když jim přijdou zahrát do Domu s pečovatelskou službou.) Pro starou generaci se ještě na jaře nebo na podzim organizovala, opět za pomoci majitelů aut, zvláštní odpoledne s pohoštěním a s pestrou programovou „všehochutí“, kterou připravily z velké části zase sestry. Že Křesťanská služba nastoupí v pohotovosti při pořádání i jiných sborových dnů, se rozumělo jaksí samo sebou.

Na jaře vždy vtrhla sehraná „úderná brigáda“ Křesťanské služby do modlitebny v Kujbyševově (Wuchterlově) ulici s úklidovou výstrojí. Konalo se též mnoho jiných brigád (za účasti dalších členů sboru), když byla stará modlitebna po dvakrát dosti podstatně adaptována. Jednotlivé sestry měly na starosti také přípravu stolu Páně o svátcích, stánek s tiskem a strojopisné rozmnožování kázání (průklepem!) na nadcházející neděli. Kázání se prodávala za dobrovolný příspěvek na činnost Křesťanské služby. Její pracovníci a pracovnice se také zúčastňovali na hřbitovech a v krematoriích rozloučení se zesnulými, zvláště se „svými případy“. Mnohokrát se v Dejvicích odbývaly pravidelné měsíční porady seniorátní Křesťanské služby. Ale i tehdy,

když se tato shromáždění konala třebas v Berouně nebo na Kladně, určitě tam bylo i několik dejvických delegátek.

Ne všechno, co Křesťanská služba činila a o co se pokoušela, bylo úspěšné. Asi rok nebo dva jsme se snažili připomínat rodičům při výročí křtu dětí, k čemu se zavázali. Poněvadž ale tato akce nevzbudila odezvu, pokusů jsme zanechali. Přesvědčili jsme se také, jak těžké je navázat styk s lidmi, kteří se za příslušnost k církvi stydí a neradi vidí naši návštěvu. Přesto Křesťanská služba nikdy od návštěv neupustila – ve víře, že přece jen se takto i u okrajových členů udržuje alespoň povědomí o Kristově lidu. V každém případě návštěva slouží k osvěžení a ověření údajů ve sborové kartotéce, která by jinak zastarala.

Občas se ozvalo volání, že by se skupina Křesťanské služby měla omladit a že by se mládež měla takhle vychovávat k obětavosti. Snad proto vznikl dobrý zvyk, že mládež každoročně vyráběla vánoční přání starším členům, rozebírala si je a doručovala je osobně do domácností i ústavů. V několika případech se podařilo, že si mladí lidé ze sboru vzali na starost pravidelné návštěvy u invalidních členů církve a vytrvali v tom několik let. Většinou se však potvrdilo, že staří a nemocní daleko lépe komunikují s tím, kdo je jim věkem bližší.

Vyskytovaly se a vyskytují ovšem případy, že jednotlivec koná službu lásky a pomoci, aniž by se při tom zapojil do pravidelných porad. Tyto „soukromé iniciativy“ však byly sborovým odborem Křesťanské služby kvitovány jednoznačně kladně. Vždyť „Duch vane, kam chce“ (J 3, 8). K takovým „nezávislým“ aktivitám můžeme počítat i některé prospěšné činnosti z posledních let – hodiny pohybu pro staré, Klub poznávání a tvořivé harmonie nebo službu v katolickém „Domově Karla Boromejského“. Široké pole působnosti se pak otevřelo v celocírkevní Diakonii a jejich zařízeních, ať jde třebas o chráněné dílny nebo stodůlecký stacionář pro postižené děti. I tam jsou zapojeni jednotlivci z Dejvic. A jak by ne? Vždyť Křesťanská služba, Diakonie nebo Charita jsou jen různá pojmenování téže snahy přinášet pomoc a vést k obětavosti. S radostí můžeme konstatovat, jaký ohlas našlo v našem sboru „dálkové kmotrovství“ a že ani jindy není třeba zvlášť vybízet k účinnosti, jde-li o tzv. účelovou sbírku.

Dokážeme-li službu spojit s neokázalým a nevtíravým svědectvím víry, můžeme se vzdor své lidské nedokonalosti stát „solí“ lidské společnosti, jak o tom mluvil Pán Církve. (Mt 5, 13)

Daniel Henych

Naši pěvci

Nevím jak dřív, ale v 80. letech nebyla dejvická mládež nikterak zpěvavá. Svědčí o tom například reakce presbytera Z. S. na farářovo oznámení, že v neděli bude mládež účinkovat při bohoslužbách: „Danieli, hlavně ať nezpívají!“ Přesto se však našlo několik sdruženeců, kteří se usnesli cestou z koncertu tehdy výborného sboru Canticum sacrum (fungujícího při evangelické bohoslovecké fakultě), že „něco takového musíme v Dejvicích taky založit“. „A ty nás povedeš, protože jediná děláš profesionálně muziku,“ řekli mi. Jak prosté!

I byl vypsan konkurs na volná místa do všech hlasových skupin zakládaného sboru. Přihlásili se tehdy skoro všichni mládežníci následující příkladu několika nadšených intonujících vrstevníků. Památného 19. února 1986 posuzovala dvoučlenná porota bedlivě výkony i „výkony“ všech adeptů. Kdo se styděl zpívat před ostatními povinnou písničku o Vitouškovi u panského dvora

(a to byla většina), mohl se uchýlit za plentu, což bylo zezadu nasvícené promítací plátno - takže uchazeč byl v té chvíli vlastně hercem japonského stínového divadla. Porota bodovala nejen intonaci, hlasovou techniku, rytmus, ale také odvalu, společenský oděv, zájem o koncertní život či úkol, který si adept stanovil - např. nosič not, svačinářka, člen korespondent, tajemník, šatnář atd. (Časem se ale přestalo na plnění úkolů dohlížet, nebo si dotyčný pěvec vyložil závazek po svém: například bas P. H., který si dal za úkol rozvoz zpěvaček, rozvážel ze zkoušek pouze jedinou - sopranistku A. D. - tak dlouho, až se s ní oženil.) Po sečtení výsledků vyšel najevo překvapivý závěr: všichni získali 59 bodů, splnili limit a byli přijati!

Po 19 letech existence pěveckého sboru se už jen shovívavě usmíváme, když si vzpomene na začátky: na první zkoušce jsme ihned zjistili, že žádné čtyřhlasy, ba ani obyčejný dvojhlas nezvládneme. A tak jsme přistoupili k jednoduché jednohlasé písničce Ó chlupci milí, dcerušky, která používá 6 tónů. I když naše výkony při bohoslužbách bývaly na hranici poslouchatelnosti, pochválily nás vždycky po takovém vystoupení hodné sestry z Křesťanské služby: „Vás ale bylo hodně!”

Na první čtyřhlas došlo až za mnoho měsíců. Když jsme po letech tuto historickou nahrávku poslouchali, pravil basista B. R.: „To mi připomíná ten vtip, jak říká dirigent amatérskému orchestru: „Pánové, ta skladba je v H dur a má pět křížků. Prosím vás, hrajte tam aspoň dva!”

Asi čtyři roky byly opravdu - co se zpívání týče - velmi, velmi krušné. Ale pěvci byli spolu rádi a vytvořili pěkné společenství, do nějž přivedli občas nějakého svého známého - a ten často zůstal. Sbor se rozrůstal o další mladé lidi z jiných církví i „ze světa”. Pěvecký sbor a duchovní hudba jsou opravdu dobré misijní pole. A najednou se začalo dařit i zpívání.

Kromě mateřského dejvického sboru, kde Naši pěvci zpívají samozřejmě nejčastěji a rádi, zajíždějí i do jiných evangelických sborů (pražské sbory, Jičín, Soběhrdy, Kladno, Nymburk, Libčice, Teplice, Dobříš, Brandýs nad Labem, Polička, Mělník), zpívají na ekumenických bohoslužbách i na benefičních koncertech v různých kostelech (Martin ve zdi, bazilika sv. Markéty na Břevnově, Betlémská kaple, Nejsvětější Salvátor, bazilika sv. Jakuba, kostel sv. Antonína, sv. Františka z Assisi, kostel sv. Fabiána a Šebestiána s Domovem sv. rodiny, Rumburk), v evangelickém domově důchodců v Krabčicích, v uprchlickém táboře Jezová, na celovečerních koncertech (sv. Jiljí, kostel Chřibská, Jetřichovice, synagoga Kolín, Mikuláš na Malé Straně, přímý přenos koncertu z budovy Českého rozhlasu v Praze, Salvátor, zámek Dobříš), spolupracovali na rozhlasových i TV přenosech bohoslužeb (hl. Dejvice, dále Erfurt, Bern, novoroční bohoslužby u sv. Víta). Na konci sezóny 2003/2004 měli „na kontě” 217 vystoupení.

Do zahraničí vyjel sbor poprvé těsně po revoluci (duben 1990), a to do německého Rothenburgu o. d. T., s nímž navázal dejvický evangelický sbor partnerství a přátelství. V Německu pak pěvci zpívali ještě v letech 1994, 1995, 1997, 1998. Dva zájezdy se konaly r. 2000, na německou půdu se pěvci vrátili ještě r. 2002 a 2004. Prvním (a posledním) „mimokontinentálním” zájezdem byla r. 1992 Anglie - na pozvání sboru United Reform Church z londýnského Regent Square. Zájezd vedl náš nezapomenutelný Igor David Nadrchal, jenž zemřel o tři roky později ve věku 29 let.

Ve Švýcarsku jsme byli dvakrát v r. 1995 (někteří klaustrofobikové si určitě pamatují noclehy v protiatomových krytech), dále r. 1997, kdy jsme ve Vevey účinkovali na odhalení pomníku Jana Palacha, a konečně r. 2001 - to jsme dostali pozvání na Mezinárodní festival duchovní hudby ICMF v Bernu. Krásně bylo taky ve Francii, která navazovala r. 1995 na Švýcarsko. Tehdy jsme zájezd zakončili krátkým, ale intenzivně prožitým pobytem v komunitě v Taizé.

Roku 1998 a 1999 jsme zkusili - podle biblického „všeho zkuste, co je dobré, toho se přidržte” - soutěž: na mezinárodních Pražských dnech sborového zpěvu jsme byli poprvé čtvrtí a podruhé jsme už získali zlatý pohár. Téhož roku jsme vydali první CD s názvem „Neznámá duchovní

hudba” (prvonnahrávky lužickosrbských autorů Kocora a Krawce a Chřibské mše C. F. Pohla). Druhé CD „ECCE!” bylo natočeno r. 2004 a uslyšíte na něm duchovní skladby českých autorů Tůmy, Artapsa, Komenského, Rataje a Marešové.

K těm dvěma posledním autorům: jsou to dlouholetí členové a opory dnes pětáctyřicetičlenného sboru, všestranní muzikanti: zpěváci, instrumentalisté i sbormistři, když je třeba. Ještě je třeba zmínit výborného varhaníka Lukáše Vendla, který s řízením pěvců už mockrát a skvěle pomohl. Těch, kdo se na chodu tělesa podílejí, je hezká řádka (v čele s jednatelkou Věrou Tichou) - a já se raději nechci pouštět do dalšího výčtu jmen, protože bych určitě někoho zapoměla. Jedno poděkování, a to nejdůležitější, však musím vyjádřit: je to poděkování Pánu Bohu, který nám dává toto krásné společenství s tolika hezkými zážitky už taková léta. Jemu buď sláva, díky, čest.

Lydie Härtelová

Má první setkání s dejvickým bohoslužebným prostředím

Pocházím z venkova a do Prahy jsem přišla v roce 1934. Bydlela jsem u své tetičky a do kostela jsem s ní chodila k Salvátoru. Tam jsem byla v roce 1937 konfirmována - konfirmoval nás pan farář Stanislav Čapek a ještě krátký čas jsem tam chodila do schůzek mládeže. Brzy nás ale několik přešlo do Kazatelské stanice ve Wuchterlově ulici. Do schůzek zde nás chodilo hodně. V Komenského síni jsme se ani nevešli ke stolu a posedávali jsme všude kolem. Hodně jmen už jsem zapoměla, ale přece jen mi některá utkvěla v paměti: Zdena Muzikářová, sestra Miriam a Hanah Daňkova, Láďa Danihelka, Bohuslav Jareš, Bruno Kratochvíl, Olda Matoušek. Chodil mezi nás také tehdejší vikář u Salvátora, bratr Bohuslav Slabý, měl nad námi zcela nevtíravý dozor, ale byl spíše jedním z nás.

Hlavní náplň schůzek tvořily modlitba, zpěv, četba z Bible a rozhovor o přečteném textu. V druhé části večera jsme si vyprávěli o knihách a referovali o návštěvě divadla, kina či výstavy. Po skončení jsme se pak hromadně vzájemně doprovázeli domů a obvykle jsme při tom zažili dost legrace.

Za války naše schůzky samozřejmě nesly stopy toho, co se kolem nás odehrávalo. Kolik z nás odešlo na nucené práce do Německa, si už nepamatuji. Konkrétně to byl Kratochvíl, který byl až do té doby jakousi hlavou našeho kroužku. Psával nám a vždycky jsme si jeho dopisy četli a sestavovali odpovědi na ně.

Já jsem pracovala na poště, takže jsem do Říše nemusela, ale byla jsem v rámci akce „svobodní na venkov“ alespoň umístěna do Kralup nad Vltavou a tím jsem přišla o možnost do schůzek pravidelně docházet.

Děkuji Pánu Bohu za náš sbor i za to, že mohu být jeho členkou a zúčastňovat se dění v něm. Celé ty dlouhé roky je mi oporou a z jeho krásného společenství čerpám hodně síly.

Hana Adamová

Moje vzpomínka z dětství

Narodila jsem se v roce 1926 a mám bratra o čtyři a půl roku staršího. Bydleli jsme v Bubenči v ulici Pod kaštany.

V neděli jsme chodívali někdy s rodiči, někdy sami, až k Salvátoru do nedělní školy. Naše cesta vedla přes Letenské sady dolů k Vltavě, přes Čechův most a Pařížskou ulicí.

Jednoho roku, bylo mi tehdy asi osm let, v zimě zamrzla Vltava a bratr dostal cestou do nedělní školy jedinečný nápad. Když jsme se dostali až dolů k řece, rozhodl se, že necháme most mostem a přejdeme přes zasněženou zamrzlou Vltavu. Byl to dost krkolomný sešup z břehu na led a pak ta chůze těsně podél mostních pilířů, ale moc se nám to líbilo. Ten výstup na protější břeh byl rovněž velmi zajímavý... Naštěstí všechno dobře dopadlo. Domů jsme se ale vraceli už zase řádně přes most. Když jsme se však doma pochlubili rodičům, nastalo velké zděšení a museli jsme slíbit, že už nikdy více nebudeme takhle riskovat.

V roce 1940 jsem byla konfirmována u Salvátora. Celou tu dobu tam působil bratr farář Stanislav Čapek.

Pak jsme ale už začali chodit na bohoslužby a do sdružení do Wuchterlovy ulice v Dejvicích. Tam působil bratr vikář Foltin. Bratr vikář s námi chodíval i na různé vycházky. Také jsme účinkovali při vánočních besídkách. Jeden čas jsem vypomáhala i v nedělní škole.

Věra Kalábová, roz. Němečková

Vzpomínky na počáteční život kazatelské stanice v Praze Dejvicích

Po desetiletí hledání prostor pro naše bohoslužby obstaral bratr štkp. Miloslav Kovář shromažďovací místnost ve Wuchterlově ulici. Nacházela se v podzemí a původně sloužila jako divadlo. Byla zde opona i jeviště. V zimních měsících se o teplo staral p. Vávra, který topil v amerických kamnech. Na chodbě v předsíni byla šatna, kde si každý mohl odložit své věci a po dobu bohoslužeb p. Vávra dohlížel na věci zde uložené. Ještě koncem třicátých let nebyl pro práci v Dejvicích vyčleněn žádný duchovní, a tak jsme si museli sami zvat kazatele na nedělní shromáždění, která se od poloviny třicátých let již pravidelně konala ve Wuchterlově ulici.

Duchovní život kazatelské stanice se slibně rozvíjel, členů přibývalo a bylo nutné naši shromažďovací místnost rozšiřovat a vylepšovat. Ve čtyřicátých a padesátých letech se již každou neděli dopoledne konala dvě shromáždění. V té době člen kazatelské stanice ing. arch. Bohumil Bareš navrhl novou kazatelnu, takže prostředí získalo vzhled odpovídající svému poslání. V době druhé světové války začal ve stanici působit salvátorský vikář bratr Vilém Jan Foltin. Ten vykonal mnoho, mnoho práce s mládeží, a i v životě dospělých členů sboru.

V třicátých letech jsem chodil do Wuchterlovy ulice na pravidelné schůzky nedělní školy: Přečetl se oddíl z Bible a děti se rozešly do kroužků. Každý ten kroužek měl svého učitele. Vzpomínám si na br. Prajbiše, ses. Čenkovou, Chybovou a jiné. O přečteném textu jsme v jednotlivých kroužcích hovořili. Potom jsme se opět sešli, výklad jsme si společně shrnuli, zazpívali a po modlitbě jsme se rozešli. Každoročně o adventu se v neděli odpoledne před Vánoci konala vánoční besídka

s rozdáváním dárků. Všechny děti byly zapojeny do programu. Přednášely se básničky a různé biblické příběhy jako např. Návrat ztraceného syna, ale i pohádka Sněhurka a 7 trpaslíků a podobně. Prostě každý kdo co uměl, přispěl s tím. Děti uváděly i hudební vystoupení na housle či na klavír.

Vedoucí nedělní školy pořádali výlety. V Troji Na Farkách na kopečku (v kazatelské stanici J. A. Komenského) jsme se v neděli odpoledne zúčastnili kázání. Kázal i bratr farář Miroslav Krejčí. Výlet nevedl daleko, ale přesto to bylo zajímavé už tím, že z Podbaby jsme se dopravovali do Troje přívozem. Škoda ho.

Po skončení druhé světové války došlo k jednání o bohoslužbách v Suchdole. Od národního výboru v Suchdole jsme získali povolení ke konání těchto shromáždění a byla nám propůjčována jedna třída a později již jen předsálí tělocvičny v obecné škole Mikoláše Alše. Konala se jedenkrát v měsíci, vždy v neděli odpoledne. Před každým shromážděním jsem osobně či pozvánkami vhozenými do schránky na dopisy zval suchdolské bratry a sestry. Poštou jsme nic neposílali. Přicházely mezi nás také některé sestry z dejvické kazatelské stanice. Pravidelně docházel salvátorský starší bratr Mazel, který byl vedoucím knihkupectví Kalich. Docházela sestra Gruntová a ta náš zpěv doprovázela hrou na přenosné harmonium, které jsme si půjčovali od jednoho bratra z Československé církve. Po skončení shromáždění jsme mu je zase vraceli do bytu. Bratr Mazel a sestra Gruntová nám pomáhali podle svých sil a za jejich podporu a pomoc jsme jim byli velice vděční. Bylo to po roce 1948 a to nebyla doba nakloněna našemu bohoslužebnému setkávání. Kázáním nám v té době sloužil bratr farář Krejčí, jenž dojížděl i se svými dětmi, a koncem padesátých let bratr vikář Daniel Henych, jako salvátorský vikář. Vzpomínám si i na jedny křtiny, které se konaly.

Někdy, když bylo hezké počasí, po shromáždění jsme se sešli u nás u Pivoňků v zahradním domku. Každý si mohl užít sluníčka podle vlastního přání a možností, trochu čistého vzduchu a občerstvení, co zahrádka dala. Především jsme se těšili z bratrského obecenství.

Rád bych ještě vzpomněl na bývalou členku sboru, zlatou medailistku v hodů diskem na olympiádě v Melbourne Olgu Fikotovou, která se v Praze provdala za amerického kladiváře Harolda Connollyho. Oba zlaté olympioniky oddával též bratr farář Krejčí u Salvátora. A hned v neděli odpoledne po svatbě uspořádali manželé Connollyovi ve Wuchterlově ulici besedu s pražskou evangelickou mládeží. Sborové místnosti byly tehdy beznadějně zaplněny. Jejich svatba i beseda, jež se konala bezprostředně po svatební slavnosti, představovaly v tuhých letech totality jisté oživení v práci naší mládeže.

Miroslav Pivoňka

Chvála a díky Bohu za to!

Moje první vzpomínky na Dejvický sbor, resp. tehdy ještě kazatelskou stanici sboru Salvátorského, jsou spojeny s osobností tehdejšího dejvického vikáře Viléma Jana Foltina. Chodila jsem tehdy do nedělní školy. Nedělní škola začínala v půl jedenácté po bohoslužbách, pan vikář ji zahajoval v taláru liturgií. Nevím už přesně, která biblická slova říkal on a která jsme mu, my děti, odpovídaly. Mohlo to být ze žalmu 24. Pan vikář řekl: „Hospodinova jest země a plnost její, okršlek země, i ti, kteříž obývají na něm... Kdo vstoupí na horu Hospodinovu a kdo stane na místě svatém jeho?“ A my na to: „Ten, kdož jest rukou nevinných, a srdce čistého, kdož neobrací duše své k marnosti a nepřisáhá lstivě. Ten přijme požehnání od Hospodina a spravedlnost od Boha spasitele svého...“ Potom jsme opakovali minulou látku, pan vikář chodil mezi námi v taláru, to působilo, a dával otázky. Kdo věděl, odpovídal. Pak jsme se rozdělili do skupinek podle věku a pohlaví. Dohromady nás mohlo být až 80, ne-li víc. Po skončení skupinek

jsme se zase všichni sešli dohromady a opakovali jsme novou látku, zvláště „zlatý text“, který jsme se naučili zpaměti. Díky tomu mnoho biblických veršů k nám promluvalo nově i po letech, když jsme si je vybavili v paměti. Skupinku holčiček, do které jsem tehdy chodila, vedla sestřička Zdeňka Schořová. Provdala se za Oldřicha Matouška, který tehdy také učil v nedělní škole, dnes známého psychologa. Nezapomenu na její osobní svědectví, jak Pán Bůh vyslyšel její modlitby za uzdravení.

Jindy mne učila sestra Eva Peroutková, později farářka naší církve, provdaná Nechutová. Z jejich výkladů si pamatuji, jak nám říkala, že páté přikázání „Cti otce svého i matku svou ...“ neznamena jen to, že máme ctít své rodiče pokrevné, ale i ty, kteří nás vedli a vedou duchovně k Pánu Bohu.

Naše Nedělní škola měla také svého sekretáře. Byl jím bratr Vratislav Peroutka, bratr sestry Evy Peroutkové. Byl velmi pečlivý, vedl přesnou evidenci docházky. Na konci školního roku jsme dostávali vysvědčení, která on krásně vytvořil na psacím stroji. Mám ještě jeden exemplář doma schovaný, „...za vzornou píli a dobrou docházku...“.

Ještě jedna malá epizoda: jednou měl pan vikář narozeniny. Kdosi mi dal do ruky kytku, abychom ji ještě s jedním velkým klukem předali a pogratalovali. Ten velký kluk, tehdy dejvický sdruženec, byl dnes známý spisovatel Pavel Kohout.

Víc než na to, co mluvil na kazatelně, si vzpomínám na vikáře Foltina jako na člověka. Někdy býval u nás doma, u Molnářů, na návštěvě. Byl naprosto neformální, až dětsky upřímný a radostný. Takto si ho pamatuji i z pozdějších let, kdy jsme se občas navštívili v našich nových rodinách jako dobří přátelé. Mám od něj z dětství na památku dva zápisy v památníku (asi z rozřítosti dva) a jednu knížku o Aloisi Jiráskovi s věnováním. Jsou to všechno drobnosti, ale pro mne jsou to pevné body mého dětství.

Ke konfirmaci mne už vedl pan farář Krejčí a spolu s ním bratr Milan Pokorný, syn Amose Pokorného, známého šachisty a tehdy též člena Synodní rady. Konfirmační cvičení jsme měli dvakrát týdně, jednou v neděli a jednou ve všední den. Oba se snažili probudit v nás zájem o Bibli. Vzpomínám na tu dobu velmi ráda a vděčně. Možná, že k tomuto odstavečku bych mohla připojit ještě jednu vzpomínku. Už od konfirmace jsem měla v hlavě myšlenku, že bych snad mohla a chtěla studovat teologii. Věděla jsem z Bible, že povinností nás křesťanů je svědčit lidem o Pánu Ježíši, a práce farářů mi připadala jako nejpřirozenější plnění této povinnosti. Když už jsem byla starší a šlo, jak se říká, do tuhého – mám se přihlásit – nemám – požádala jsem pana faráře Krejčího o rozhovor, aby mi poradil, co mám dělat. Vzpomínám si jenom na to, jak jsme seděli v jejich bytě v krásném pokoji, kde stálo klavírní křídlo, na něm Štursovo „Melancholické děvče“ a na stěně obraz lesa od Antonína Hudečka. Co mi pan farář říkal, to už nevím, ale ten nejsilnější dojem pro mne tehdy byl, že se se mnou za mne pomodlil. A ono všechno dopadlo opravdu tak, jak mělo.

Snad bude někoho zajímat i to, že v jedné době, už za pana faráře Krejčího, byly v Dejvicích ve Wuchterlově ulici nedělní bohoslužby dvoje, protože tolik posluchačů se najednou do modlitebny nevešlo! První byly od osmi hodin ráno, druhé ve čtvrt na deset. A pak byla od půl jedenácté nedělní škola.

I můj další život je zakotven v Dejvicích, tam jsem našla svého manžela a tam jsme byli oddáni.

S přestávkou osmi let, kdy jsme bydleli v Kobylisích, žijeme v Dejvickém sboru stále. Rodiče mě tam přivedli, tam jsme přivedli své děti a ony zase svoje. Tradice, ale nejen tradice. Biblické slovo zní nedělní co nedělní z kazatelny z úst našich milých kazatelů a skrze Ducha sv. oslovuje posluchače. Pod Slovem Božím žije společenství bratří a sester, kteří si jsou navzájem oporou a radostí. Chvála a díky Bohu za to.

Jana Jasná, roz. Molnářová

To byly časy...

Na dejvické sdružení mládeže, jehož jsem se zúčastňovala pravidelně v letech 1958 – 67 (od konfirmace až po vdavky a narození prvního syna Petra) vzpomínám moc ráda a určitě významně ovlivnilo můj celkový další pohled na život. Termín našich schůzek bývalo úterý 19 hod., místo konání suterénní sborová místnost dejvického sboru, tehdá v Kujbyševově ulici. To už samo o sobě zvyšovalo přitažlivost celé akce, v jinak politicky servilním a sešňerovaném prostředí škol, příp. zaměstnání, kam jsme ostatní dny docházeli. Setkávalo se nás asi 10-15 kmenových mládežníků + protékající hosté, většinou studenti vysokých škol, z nichž celá řada se

postupně stala pravidelnými účastníky po celou dobu svého studia. Měli jsme to velké štěstí, že krátce po naší konfirmaci nastoupil do sboru jako vikář Jan Čapek. Vzhledem k tomu, že jsem už od mládí byla „řečná“, přidělili mně ve sdružení úlohu „moderátorky“, jejíž povinností bylo i vítání nových příchozích. Jan Čapek zřejmě přišel do sdružení dřív, než byl sboru oficiálně představen a tak se mně prý podařilo ho oficiálně uvítat slovy: „Toho mladého muže sice neznáme, ale každopádně ho mezi námi srdečně vítáme.“ A tak nastala pro nás všechny mládežníky nezapomenutelná „éra Honzy Čapka“.

V čem byla tak významná?

Mívali jsme od nepaměti ve sdružení vždy dva programy: biblický úvod, což byla asi pětiminutová úvaha některého z účastníků nad stanoveným textem z Bible a potom tzv. 2. program, který se týkal zajímavé knihy, filmu apod. Po obou těchto programech byl dán prostor k diskusi a záleželo jen na konstelaci účastníků, zda k ní došlo nebo ne. Odvážuji se tvrdit, že právě na tyto druhé programy měl Honza Čapek velký vliv. Svou sečtělostí, širokými zájmy a znalostmi v oblasti historie, politiky a společenského dění vůbec, a zároveň svou otevřeností, důvěryhodností a přátelstvem výrazně ovlivnil obsahovou úroveň i celkovou atmosféru našich setkávání. V myšlenkově vyprahlé atmosféře našich škol a pracovišť, kde jsme trávili většinu času, se tak setkávání ve sdružení mládeže stávala oázou svěžích obrodných nápadů pro angažování se za pravdu a spravedlnost. Při vzájemné výměně názorů jsme se vyhraňovali ve svých postojích a získávali podněty pro osobní studium a četbu. Ve vzniklé atmosféře důvěry jsme mohli např. diskutovat, zda je křesťan oprávněn vstoupit do KSČ s tím, že by mohl výrazněji ovlivnit chod událostí, nebo společně hledat argumenty, jak nabídnuté členství odmítnout. Naše obzory se rozšířily též mnohými diskusemi se zahraničními návštěvami ze západních církví, které k nám SR z důvodu našeho živého společenství a výborných jazykových znalostí Jana Čapka a postupně i dalších, posílala. Za velmi pozitivní považuji rovněž, že jsme si k těmto většinou bohatě vyhlížejícím návštěvám na základě předchozích diskusí o sociální spravedlnosti zachovali svou hrdost a identitu (a dlouho věřili v možnost reálného socialismu).

V popředí našeho zájmu však nebyla pouze politika. Nejedna z nás si ve sdružení našel i svého životního partnera, k čemuž nám byla užitečná i řada programů o lásce a lidských vztazích. Přínos sdružení byl též v přirozeném nácviu umění diskuse, naslouchání a akceptaci jiného názoru, vytváření přirozené autority apod., což každý z nás nejednou v pozdějším osobním i profesním životě potřeboval. Sdružení evangelické mládeže v Dejvicích pod vedením Honzy Čapka a jeho věrné opory, manželky Noemi, vděčím opravdu za mnoho a o tom, že navázané vztahy nebyly povrchní, svědčí i mnohá přátelství mezi jednotlivými členy nebo rodinami, která přetrvávají dodnes.

Jana Slámová, roz. Hřivnová

Bohumila Fischerová

Některé výrazné rysy první dejvické sborové sestry byly připomenuty při shromáždění na rozloučenou a ve vzpomínkových člancích bratra Janečka („Karla“, který Bohunce nahradil syna). Příznačné pro ni byly zejména statečnost v životních zvratech, oddanost církvi a sboru a vlídnost ke starým i mladým. Následující nesourodé odstavce mohou být jen jakýmsi chatrným dodatkem k tomu, co už bylo řečeno.

Statečnost sestry Fischerové se projevovala i tam, kde to nikdo nemohl přímo sledovat - v nejosobnější soukromí. Sestra Fischerová trpěla rodovou chorobou - těžkým revmatismem. K tomu se navíc přidaly následky zranění, které utřžila, když po r. 1950 putovali Fischerovi po vlastech českých s geodety: uklouzla na svahu a zlomená noha zůstala kratší. Když se Bohunka ráno probudila, nebyla s to vstát. Proto se nejprve skulila z postele na koberec, za velkých bolestí rozcvičovala tělo a ještě si vzala pořádnou dávku analgetik. Pak teprve byla schopna připravit se na další hodiny a vyrazit z domova.

Své bolesti narozdíl od mnoha unařikáných lidí tajila a budila zdání záviděníhodné optimistky. Přesto si však často poplakala. Omlouvala se: „Nehněvejte se na mě, ale já mám slzy hned na krajíčku!“ Slzela při sentimentální hudbě, při dětských besídkách, ale především, když se dozvídala o cizím trápení. Stejně upřímně se však dovedla s druhými radovat (Ř 12, 15). To asi byl jeden z důvodů její oblíbenosti.

Oblibu si získávala i jinak: Z dřívějších let, kdy s manželem ing. Štěpánem Fischerem šéfovala prosperujícímu podniku, si odnesla přesvědčení, že zákazník musí být obsloužen ke své spokojenosti. Když tedy ještě za komunistů přicházeli do farní kanceláře zájemci o některé „nedostatkové“ zboží, neopomněla zdůraznit, že jde o poslední kusy (např. u tehdy téměř „podpultového“ ekumenického překladu bible), nebo že jde o „zboží“ mimořádně kvalitní (u Karlova medu, který se těšil ve sboru veliké oblibě).

Za léta, která prožila v Dejvicích, měla sestra Fischerová pravidelné účastníky sborového života (zejména ovšem presbytery) dokonale „přečtené“ a dovedla je velmi příhodně charakterizovat. V jejích komentářích se však nikdy neskrývala uštěpačnost, ale vždy humor a pochopení pro lidské slabůstky.

Co dovedla naše sborová sestra báječně, bylo nalézat u všeho klady. Nešetřila při tom superlativy. Kazatelé a řečníci ze sboru i odjinud po rozmluvě s Bohunkou získávali blahé přesvědčení, že tím, co kázali a vykládali, opravdu zapůsobili.

Sestra Fischerová by si bývala velice přála, aby každý svobodný evangelík našel k sobě řádnou evangeličku - a naopak. Tak k tomu byla vedena v rodné Trnávce, kde byl její otec kurátorem. Žel časy se změnilly, a tak její snaha občas trošičku napomoci událostem nebyla zdaleka tak úspěšná jako její jiné konání.

Měla velikou radost, že si sama dokázala najít pokračovatelku „podle svého gusta“, když už nebyla schopna se vzdalovat z domova. Ale i „signály“, které se k nám od ní dostávaly později jen telefonem nebo i z nemocnice, svědčily o tom, že sestra Fischerová „vysílá“ stále na týchž dobrých a požehnaných „vlnách“.

Daniel Henych

(Vyšlo v Souterrainu v listopadu 2004 ke stému výročí narození sestry Fischerové.)

Perspektiva dejvického sboru ČCE

V souvislosti s přípravou sborníku jsem byl vyzván: „Napiš něco o perspektivě sboru očima teologa.“ Napadlo mě: to je zajímavé téma a odpověď na otázku po perspektivě našeho sboru bude snadná. Když jsem však začal rozebírat téma pod zorným úhlem novozákonní zvěsti, s překvapením jsem zjistil, že všechno je jinak.

Nejprve je třeba vyjasnit obsah pojmů. Co je to perspektiva? Když si otevřete slovník cizích slov a najdete heslo *perspektiva*, dočtete se mimo jiné, že perspektiva je výhled do dálky, je to naděje do budoucnosti.

A potom - co je dejvický sbor? Je součástí církve československé evangelické (ČCE) a ČCE je součástí církve Kristovy. A co je to církev? Slovo církev pochází z řeckého slova kyriaké, což znamená majetek Páně. Církev je společenství lidí, které si Pán Ježíš Kristus podmanil mocí své lásky. Církev je jeho vlastnictvím. Jsme majetkem Páně.

Již z tohoto rozboru je zřejmé, že odpověď na položenou otázku je obtížná. Když hledíme do dále a ptáme se, jaká je budoucnost církve, musíme poctivě odpovědět: Nevíme, protože budoucnost církve není v rukou našich, ale je v rukou Páně. Církev je majetek Páně a o svém majetku rozhodne On sám. Taková odpověď nám ale nestačí. Chtěli bychom se dozvědět něco víc. Nenaznačuje nám náš Pán alespoň něco o perspektivě církve? Není o tom napsáno něco v Bibli? Co se dočteme o církvi a její perspektivě v Novém zákoně?

Podle Nového zákona nemá církev růžovou perspektivu. Zní to až hrozivě, ale konečnou perspektivou církve je její zánik. Pán Ježíš Kristus si svojí láskou získal lidi z různých národů a vytvořil si z nich církev, aby skrze ni působil ve světě. Aby skrze církev lidi vysvobodil z moci hříchu a naplnil jejich srdce vírou, nadějí a láskou. Jediný důvod, proč církev existuje, je ten, že ji tady Pán chce mít, aby konala tuto službu. Jednou však této služby nebude potřebovat. Nastane „nový věk“. Již nebudeme vidět jen jako v zrcadle, ale tváří v tvář. Budeme znát nebeského Otce, tak jako On zná nás (1 Kor 13,12). Bůh bude všechno ve všech (1 Kor 15,28). Bůh bude uprostřed lidí. Bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid, on sám - jejich Bůh - bude s nimi a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti již nebude - neboť to, co bylo, pomínulo (Zj 21, 3,4). Takže bychom se paradoxně měli na zánik církve těšit, protože dostaneme něco lepšího. A kdy to nastane? Kdy přijde nový věk? To neví nikdo z lidí. To ví jen náš Pán. Třeba již zítra zazní hlas archanděla a Boží polnice a sám náš Pán sestoupí z nebe... Pak již budeme navždy s Pánem (1 Tes 4, 16 a 17).

Až se mi z toho zatajil dech. Znovu se mi potvrdilo, že když se začtu do Bible, jsem přenesen na místo, z něhož je všechno vidět jinak. Ve světle Písma je to jasné! Perspektiva církve není naší věcí. Neměli bychom se ani na straně jedné opájet iluzemi o růžové budoucnosti církve ani na straně druhé plakat a naříkat, jak ta církev chřadne a umírá. Je to zbytečné.

Tedy si možná ten, kdo vydržel sledovat myšlenkový tok až sem, řekne: „Ale, to je hrozné. Farář nás navádí k rezignaci.“ Odpovídám: „Nenavádí.“ Zvu sebe i vás, kteří máte rádi dejvický sbor i církev, abychom budoucnost církve i sboru s důvěrou vložili do Božích rukou.

Ale není-li budoucnost církve naší věcí, co je tedy naší věcí? Nemáme-li se trápit perspektivou církve, čím se máme trápit? Nebo se nemáme starat vůbec o nic? Jistěže máme. Je to jako v podobnosti o věrnosti služebníků. Pán odcestoval a svěřil starost o svůj majetek služebníkům. Ti se neměli ptát, kdy se Pán vrátí, ale měli se pilně starat o to, co jim bylo svěřeno (Lk 12, 41-48). O to jde. To je naše věc. Po tom se máme neustále ptát a tím se máme trápit. Jsme povoláni ke službě Ježíši Kristu. Nebo ke službě Božimu království, což je totéž. Máme být zrníčky soli a světélky pro naše bližní.

A jak to činíme? Určitě se snažíme, i když se nám to často nedaří. Vlastně vše, co se ve sboru a prostřednictvím sboru koná, je nesené tímto duchem a touhou posloužit Kristově věci. Bohoslužbami počínaje přes výlety dětí, křesťanskou službu, pěvecký sbor až ke zpívání s klienty a zaměstnanci střediska Diakonie ve Stodůlkách. V minulém roce bratr Fišer přenesl na půdu sboru otázku, kterou formuloval Tomáš Halík: Jak oslovit dnešního Zachea? Tato otázka mnohé zneklidňuje a vede k promýšlení, jak evangelium vyřídit dnešnímu člověku. Ale ze všeho nejdůležitější po mém soudu je - vidět svět očima Ježíše Krista. Uvidět trápení druhého člověka a přinést mu pomoc. Čas od času za mnou přijde někdo úplně zvenčí (kdo nepatří k církvi). Chce hovořit s duchovním. Z rozhovoru často vyplývá, že ten člověk prožívá nějaké trápení. Touží po odpuštění, přátelství, pochopení. Touží po lásce. Hledá Boha a druhého člověka. Tuší, že by to vše, co mu chybí, mohl nalézt v církvi. Najde to u mě, u nás? To je ta pravá otázka. Měli bychom si stále znovu připustit na tělo kritiku Ghándího. Jednou o nás křesťanec řekl, že máme krásné učení, ale nežijeme podle něho.

Vlastně jsem velmi vděčen, že jsem dostal otázku o perspektivě sboru. Měl jsem možnost přemýšlet a znovu si seřadit hodnoty. To je čas od času velmi důležité. Nejde v první řadě o církev, ale jde o to, aby se Boží království stávalo skutečností. Aby Kristus byl přítomen skrze slova a činy svých vyznavačů. Aby se dnešní hladovějící a žíznící setkali skrze nás s Kristovou láskou, odpuštěním, pochopením.

Petr Hudec

Perspektiva sboru?

Terezka, Nevenka, Danielka, Rebeka, Lukášek, Jakub, Josífek, Vojtěch, Markétka, Šimon... to jsou jen námatkou jména dětí, které se narodily během několika let naší práce ve sboru v Praze v Dejvicích. Tak jaképak obavy o perspektivu sboru? Bohoslužby navštěvují celé rodiny s dětmi. Od útlého dětství jsou děti přiváděny do sborového obecnství. Když jsou neklidné, tráví s rodiči bohoslužby v kuchyňce, kam je zaveden přenos bohoslužeb; a když trochu rozum poberou, účastní se samy nedělní školy. Na bohoslužbách nechybí žádná generace – od kojenců až po ty přes 90 let. A do sboru přicházejí skutečně celé rodiny. Samozřejmě že ne všechny, které ke sboru patří, ale je jich dost natolik, že když odjedou ven z Prahy na prázdniny, hned je to znát. Mají většinou ne jedno, ale více dětí. Nedělní školy se účastní stále přibližně stejný počet dětí. I když starší dorůstají a coby konfirmandi zůstávají na bohoslužbách, na jejich místo vždy zase přibudou nové děti. To je velká radost. Možná si toho starší generace příliš neváží, možná ví o přírůstku do sboru spíše z těch „negativních“ projevů: když začnou batolata vyrušovat při bohoslužbách, když povídají, když listují ve zpěvníku, když pobíhají anebo při písni nahlas zpívají třeba mimo sloky. Ale zkusme si to představit: Jaké by byly nedělní bohoslužby, kdyby děti chyběly? Dalo by se mluvit o perspektivě sboru? Víme dobře, že Pán Bůh si může z kamení vzbudit syny Abrahamovy (Mt 3,9), ale přece jen díky předávání evangelia z generace na generaci, díky tomuto základnímu modelu, který církev převzala již ze židovství, tu i náš sbor přetrvává a vzdor porušenosti a mnohé nedokonalosti se zde daří kázat evangelium, přinášet zvěst o spáse v Kristu a s Kristem dalším a dalším, a tak ukazovat cestu, po níž lze v životě jít. To je to základní, o co nám v souvislosti s nastupující generací jde ať už v nedělní škole anebo v náboženství, a jde o to i v mnohých rodinách: prožít život naplněný a hodnotný. Pokud neztratíme ze zřetele toto východisko, že dětem chceme předat to nejcennější, co jsme v životě sami jako nejcennější přijali, pokud se nám podaří dětem povědět, co nás v životních bouřích a vichřicích, v radostech i strastech nese, posiluje, povzbuzuje, naplňuje vděčností Pánu Bohu, co je pro nás inspirací, pak nemusíme mít strach o budoucnost sboru. Mám radost, že se to zatím daří.

Věřím, že vždycky, byť třeba v malém počtu, ale vždycky tu budou lidé, kteří v životě nevystačí s přepychem, bohatstvím, s koníčky a rozličnými zájmovými činnostmi, ale že tu budou vždycky lidé, pro něž budou křesťanské hodnoty (úcta k Bohu i bližnímu, láska, opravdovost, přátelství, upřímnost, tolerance, smíření, odpuštění, solidarita...) na prvním místě v životě. Věřím, že tu budou vždycky lidé, pro něž budou tyto hodnoty nad bohatství. Budou tu lidé, kteří budou o tyto hodnoty usilovat, budou ochotni pro ně se obětovat, o ně se zasadit, na nich stavět svůj život a předávat je dál. Pokud z tohoto východiska slevíme a stane se nám prvotním něco jiného, ať už prosperita, moc, úspěch, vzdělání, kariéra, sláva, bohatství, pohodlí, pak se mineme smyslem a cílem a dlouhé trvání ani náš sbor mít nebude.

V Dejvicích, zdá se, tedy nehrozí generační vakuum v předávání zvěsti. Je to radost vidět, jak dorůstají další, žení se a vdávají a přivádějí na svět a do sboru své potomky. Tak přirozeně se sbor obměňuje a omlazuje. Tradice předávání z generace na generaci tady přerušena nebyla. Jistě na tom má lví podíl působení předchozích farářů, ale i tak považuji tuto skutečnost za zázrak. Znáám spoustu sborů, v nichž byla tradice předávání zcela přerušena a zůstala jen starší generace a oči pro pláč. Ale neusněme na vavřínech. Stále je třeba mít otevřené uši pro Boží slovo, otevřené srdce pro jeho přijetí a odvahu jít i tou úzkou a někdy nepohodlnou cestou.

Abigail Hudcová

O vzpomínání, paměti, připomínání

Apoštol Pavel píše v epištole Filipským, že zapomíná na to, co je za ním, a usilovně běží k tomu, co je před ním. Tato slova v nás mohou vzbudit otázku, zda mělo smysl vydávat sborník ke 40. výročí našeho sboru, který je koncipován jako retrospektivní pohled na to, co jsme v dejvicském sboru od jeho založení prožili. Vzpomínání může být ovšem různé. Někdo se vrací do minulosti, kterou si idealizuje, protože se mu zdá, že přítomnost je tíživá a budoucnost nejistá a temná. Vzpomíná na staré zlaté časy. Takové vzpomínání nemá valnou cenu. V tomto případě je dobré si vzít k srdci Pavlova slova a zapomínat na to, co je za mnou, a usilovně běžet, plnit každodenní úkoly a hledět dopředu k tomu, co pro nás Pán Bůh připravuje. Někdy člověka tíží hříchy minulosti, které se staly a nedají se napravit. Paměť mu jeho hříchy neúprosně připomíná. Tu je také dobře hříchy vyznat a přijmout ujištění o Božím odpuštění a dál si zlé, co se stalo a co nás trápí, nepřipomínat.

Ale je i jiné vzpomínání. Křesťanská víra je zakotvena v rozpomínání na Boží spásné činy. Izraelci si neustále připomínají vyvedení svých předků z Egypta, křesťané si stále připomínají dílo Pána Ježíše Krista. Při každé večeři Páně slavíme tuto památku. Připomínání Boží věrnosti a milosrdenství, které je od věků až na věky, je důležité. Z něj přijímáme sílu pro přítomné zápasy i naději pro budoucnost. Snad jste kus takových vzpomínek našli i v tomto sborníku.

Petr Hudec

Schematismus farního sboru ČCE Praha - Dejvice

9. 10. 1925 - 30. 11. 1965 kazatelská stanice při sboru ČCE Praha Salvátor

Duchovní:

Stanislav Čapek (1. 5. 1883 - 22. 2. 1966)

farář sboru Praha Salvátor 15. 1. 1919 - 30. 4. 1958

1943 – 1945 v důsledku prožidovského postoje mu bylo zakázáno působení ve sboru

senior Pražského seniorátu 1. 6. 1922 - 31. 5. 1934

Bohuslav Slabý (19. 11. 1910 - 31. 12. 1991)

vikář sboru Praha Salvátor 1. 5. 1935 - 30. 9. 1940

Vilém Foltin (21. 10. 1916 - 23. 12. 1967)

vikář sboru Praha Salvátor 17. 11. 1941 - 30. 11. 1945

Miroslav Krejčí (19. 12. 1906 - 19. 2. 1992)

seniorátní vikář 15. 8. 1930 – 31. 8. 1932

farář Praha Salvátor 1. 5. 1943 - 7. 7. 1961

odňat státní souhlas pro výkon duchovenské služby 8. 7. 1961 - 30. 12. 1966

farář Praha Salvátor 1. 1. 1967 - 31. 12. 1970

ThDr. Jana Opočenská (nar. 26. 9. 1933), *roz. Juránková*

vikářka Praha Salvátor 1. 7. 1957 - 31. 5. 1959

Daniel Henych (nar. 29. 1. 1931)

vikář Praha Salvátor 1. 6. 1958 - 30. 11. 1959

Jan Čapek (nar. 14. 10. 1934)

vikář Praha Salvátor 16. 11. 1959 - 30. 11. 1965

ThDr. Josef Smolík (nar. 27. 3. 1922)

univerzitní profesor

farář Praha Salvátor 17. 2. 1962 - 30. 9. 1966

Od 1. 12. 1965 farní sbor ČCE Praha - Dejvice

Jan Čapek (nar. 14. 10. 1934)

farář Praha Dejvice 1. 12. 1965 - 31. 3. 1971

Daniel Henych (nar. 29. 1. 1931)

farář Praha Dejvice 1. 6. 1971 - 31. 1. 1991

Miloš Rejchrt (nar. 19. 10. 1946)

vikář Praha Dejvice 1. 10. 1990 – 28. 2. 1997

farář Praha Dejvice 1. 3. 1997 - 30. 6. 1997

Miloslav Nekvasil (nar. 6. 11. 1930)

jáhén Praha Dejvice 1. 3. 1994 - 31. 8. 1998

Abigail Hudcová (nar. 7. 3. 1956), *roz. Pípalová*

farářka Praha Dejvice od 1. 9. 1998

Petr Hudec (nar. 29. 7. 1955)
farář Praha Dejvice od 1. 9. 1998

Předsedové kazatelské stanice:

JUDr. Bedřich Molnár (5. 6. 1846 - 11. 8. 1928) vrchní církevní rada
9. 10. 1925 - 11. 8. 1928

Štkpt. Miloslav Kovář, legionář
1. 9. 1928 - 22. 3. 1942

Amos Pokorný (1890 - 18. 8. 1949), zemský soudce, legionář
22. 3. 1942 - 18. 8. 1949

Ing. arch. Bohumil Bareš (2. 8. 1906 - 24. 10. 1965)
23. 9. 1949 - 5. 10. 1951

JUDr. Jindřich Kynčl (10. 7. 1895 - 6. 5. 1972)
5. 10. 1951 - 22. 10. 1965

Kurátoři sboru ČCE Praha Dejvice

JUDr. Jindřich Kynčl (10. 7. 1895 - 6. 5. 1972)
22. 10. 1965 - 18. 10. 1971

RNDr. Zdeněk Stejskal (29. 7. 1921 - 12. 2. 2003)
18. 10. 1971 - 16. 9. 1985

Ing. Pavel Prosek (nar. 31. 7. 1937)
od 16. 9. 1985

Sborové sestry:

Natálie Boháčová (nar. 23. 5. 1925)
Sborová sestra salvátorského sboru, pracovala pro Dejvice i po rozdělení sboru do roku 1966, do odchodu z ČSR.

Marie Zelinková (2. 6. 1901 – 20. 1. 1981)
9. 1966 - 30. 6. 1969

Olga Dubská (28. 3. 1899 – 16. 11. 1978)
9. 1966 - 30. 6. 1969

Z pověření staršovstva sboru vykonávala sestra M. Zelinková administrativní práce a sestra O. Dubska dbala o sociální a pastorační službu. Jejich činnost byla dobrovolná.

Bohumila Fischerová (10. 6. 1904 – 24. 10. 1998)
1. 7. 1969 - 31. 12. 1981

Jarmila Dudková (18. 10. 1912 – 28. 3. 2005)

1. 1. 1982 – 30. 6. 1982

Mirjam Růžková (nar. 17. 6. 1937)

1. 9. 1982 – 5. 1. 1999

Abigail Hudcová (nar. 7. 3. 1956)

od 1. 9. 1998

Sborník

k 80. výročí vzniku kazatelské stanice
a ke 40. výročí založení sboru Českobratrské církve evangelické
v Praze – Dejvicích

Redakce: Daniel Heller, Abigail Hudcová, Petr Hudec, Martin Prudký, Zdeněk Susa a Marek Světlík.

Grafická úprava Christina Dumalasová.

V roce 2005 vydal Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze – Dejvicích
pro svou vnitřní potřebu.

Vytiskla tiskárna Akcent ve Vimperku.